

"Nej, vi vil råbe hurra
og det skal ske med smæld,
når Edison har fundet på
kartofler uden skræl"

H. Buchhave

Kartoffelskrællere - en tvivlsom hjælp

De hånddrevne og elektriske kartoffelskrællere er ikke nogen stor hjælp: De bruger meget vand, fylder meget og er besværlige at betjene og rengøre.

Tekst: Hanne Vittrup Graversen
Teknisk bistand: Hanne Lundsgaard

For personer med svage hænder kan en elektrisk kartoffelskræller muligvis være en letelse i hverdagen. Skal man skrælle kartofler til mange, kan den også være ganske udmærket. Men da betjeningen og rengøringen af apparaterne er ret besværlige, kan de opveje en del af arbejdslettelsen.

Forbrugerstyrelsen har afprøvet to hånddrevne og tre elektriske kartoffelskrællere. Til sammenligning prøvede vi en skrællekniv og en urtekniv.

Ikke den store tidsgevinst
Der blev skrællet et kilo kartofler, som nogenlunde svarer til, hvad en familie på fire spiser.

Det tog dobbelt så lang tid

MiniTest

at skrælle de gamle som de nye kartofler, bl.a. fordi vi syntes, at det ikke gjorde noget, at der sad lidt af den tynde skræl tilbage på de nye kartofler. Til gengæld tog det længere tid at gå de nye kartofler efter for "øjne".

Både de el- og hånddrevne kartoffelskrællere er umiddelbart hurtigere at skrælle kartoflerne med end en skrælle- eller urtekniv. Dog er tidsforbruget stort set det samme, hvis efterarbejdet lægges til. Hvis man også medregner tidsforbruget til rengøring af apparaterne, er håndskrælling og skræbning klart hurtigst. Men kan man acceptere kartoflerne med lidt skræl og øjne på, kan en elektrisk eller hånddrevne kartoffelskræller være tidsbesparende, især hvis der skal skrælles store portioner.

I brugsanvisningen til de tre elektriske kartoffelskrællemaskiner står der, at man kan bruge rivepladen til efterarbejdet, hvilket vi forsøgte at gøre. Det var dog hurtigere at bruge en skrællekniv eller urtekniv, som vi gjorde efter skrælling i de hånddrevne kartoffelskrællere.

Svind

Når skrælletiden var lang, var efterarbejdet lille, og jo større var svindet på kartoflerne.

Blev kartoflerne skrællet i de el- og hånddrevne kartoffelskrællere, var svindet for de gamle kartofler fra 16 til 29 % og for de nye omkring 5 %. Med skrællekniv var svindet 18 % for gamle kartofler, og 5 % når de nye kartofler blev skræbet med urtekniv.

I et forsøg i en af de elektri-

	idéline 9313	Mia PP 313	OBH 6770	Kartoffelskræller S306	GEPO Kartoffel- og grønsagsskræller
Samlet bedømmelse	Acceptabel	Acceptabel	God	Dårlig	Dårlig - acceptabel
Producent/ Importør/tlf.	MJT 86 24 68 44	SLG 74 65 14 40	OBH 43 99 96 99	F & H 86 62 19 88	Bianpo ApS 46 32 00 11
Pris, ca.	169 kr.	149 - 249 kr.	299 - 399 kr.	99 kr.	199 - 299 kr.
Vægt (apparat med kartofler og vand)	2,1 kg	2,1 kg	2,2 kg	3,7 kg	3,7 kg
Ledningslængde	161 cm	186 cm	128 cm	Ingen	Ingen
Angivet skrælle- tid	2 - 4 min.	2 - 4 min.	2 - 4 min.	2 - 3 min.	2 - 3 min.
RESULTATER					
Skrælle- tid/Efterar- bejde gamle kar- tofler	2-2½ min./ 3-3½ min. (m. rive- plade)	ca. 3 min./ 2-2½ min. (m. rive- plade)	2-2½ min./ ca. 1½ min. (m. riveplade)	2-2½ min./ 1-1½ min. (m. kar- toffelskræller)	ca. 2-2½ min./ ca. 1-1½ min. (m. kartoffelskræller)
Skrælle- tid/Efterar- bejde nye kartofler	1-1½ min./ 6½-7 min. (m. rive- plade)	1-1½ min./ 6½-7 min. (m. rive- plade)	ca. 1 min./ ca. 6½ min. (m. rive- plade)	ca. 1 min./ 3-3½ min. (m. urte- kniv)	ca. 1 min./ 2½-3 min. (m. urte- kniv)
Totalt svind gamle/ nye kartofler	22% / 5%	21% / 5%	29% / 5%	26% / 4%	16% / 5%
Samlet vandfor- brug ¹	3,3 l (+ 4 dl)	3,4 l (+ 4 dl)	3,4 l (+ 5-6 dl)	2,8 l (+ 1,9 l)	2,8 l (+ 1,9 l)
Udseende efter skrællning	3, lodne	3, lodne	4, pæne glatte	2, lodne og meget dybe furer	2-3, lodne og dybe furer
Tidsforbrug til op- vask, tørring og montering	Ca. 3 min.	2½- 3 min.	ca. 2½ min.	2- 2½ min.	2- 2½ min.
Betjening og rengøring	3	3	4	3	2
Brugsanvisning	4	4	4	Ingen	Ingen
Bemærkninger	Kun rivepladerne tåler maskinopvask. Låget var svært at lukke p.g.a. et dårligt hængsel	Kun rivepladerne tåler maskinopvask. Hængslerne på låget falder let af	Rivepladerne, skål og låg tåler maskinopvask	Der er ikke angivet, om delene tåler maskinopvask. Apparatet står ustabil på bordet. Håndtaget er svært at holde om	Der er ikke angivet, om delene tåler maskinopvask. Slibesættet blev hurtigt slidt, men kan ombyttes fordi det skyldes en pro- duktionsfejl. Producenten har oplyst, at man ikke behøver vand i apparatet

ske kartoffelskrællere, hvor skræl og øjne blev skrællet helt af, var svindet 33 %.

Vandforbrug

Vi sammenlignede vandforbruget mellem de el- og hånddrevne kartoffelskrællere med forbruget ved at skrælle med skrællekniven og urtekniven. Kartoflerne blev først skyllet fri for jord. I de elektriske kartoffelskrællere blev der påfyldt 4 dl vand til et kilo kartofler, som anbefalet i brugsanvisningen. De hånddrevne blev fyldt med

1,9 l, så bundpladen var dækket med ca. 1 cm vand, ligesom i de elektriske. Kartoflerne blev skyllet efter skrællning og apparaterne blev gjort rene.

Hver af de elektriske kartoffelskrællere brugte ialt knap 4 l vand og de hånddrevne godt 4½ l. Med skrællekniven og urtekniven var vandforbruget kun 1,6 l vand. Det mindre vandforbrug forudsætter dog, at man ikke skræller eller skraber kartoflerne under rindende vand.

Udover vand bruger de elek-

triske kartoffelskrællere naturligvis også el. Man skal være opmærksom på, at de elektriske kartoffelskrællere højst må være i drift i 4 minutter. Derefter anbefales en afkølingspause på 12 minutter, tre gange drifttiden, for at undgå, at motoren brænder sammen.

Lodne kartofler

For nogle er det vigtigt, at kartoflerne ser pæne ud, når de serveres. Derfor blev kartoflernes udseende vurderet efter skrællning.

	Skrællekniv fra Raadvad	Urtekniv fra Raadvad
Producent/importør	Fiskars og Raadvad Tlf. 86 82 43 11	Fiskars og Raadvad Tlf. 86 82 43 11
Pris, ca.	40 kr. (plastgreb) 60 kr. (rosentræ)	40 kr. (plastgreb) 60 kr. (rosentræ)
Vægt	31 g	36 g
RESULTATER		
Tidsforbrug	Gamle kartofler 5-6 min.	Nye kartofler 5 min.
Totalt svind	18%	3%
Samlet vandforbrug	1,6 l	1,6 l
Udseende	5, meget glatte	4, pæne jævne
Tidsforbrug til opvask og tørring	12 sek.	12 sek.
Brugsanvisning	4	4
Bemærkninger	Tåler maskinopvask	Tåler maskinopvask

Sådan har vi testet kartoffelskrællerne:

- Skrællet et kilo nye og et kilo gamle kartofler.
- Målt svind
- Målt tidsforbrug
- Målt vandforbrug
- Vurderet kartoflernes udseende

De håndskrællede og skræbde kartofler var klart de pæneste. Kartofflerne, der blev skrællet i de elektriske skrællemaskiner, havde også et ret pænt udseende, mens kartoflerne, der blev skrællet i de hånddrevne kartoffelskrællere, blev lodne at se på.

Det er selvfølgelig en subjektiv vurdering, men kan man acceptere, at kartoflerne er lodne og har dybe furer, kan man sagtens bruge en hånddreven kartoffelskræller.

Der blev ikke skrællet andre grønsager i *GEPO Kartoffel- og grønsagsskræller*, og det er tvivlsomt, om apparatet overhovedet er egnet til andet end kartofler.

Betjening og rengøring

Alle apparaterne var ret besværlige at samle og skille ad efter brug. På *idéline* var det svært at få låget til at "gå i hak".

På *Kartoffelskræller S 306* er håndtaget så lille, at det kan være svært at holde om for personer med svage hænder.

OBH har ingen sikkerhedslås. Den kan startes uden låg, så man risikerer at få "slebet" hånden. Apparatet skal derfor holdes langt væk fra børn, hvilket også er nævnt i brugsanvisningen. Forbrugerstyrelsen mener, at det ville være bedre at sikre maskinen, så den ikke kan startes uden låg. Arbejdstilsynet er tilsynsmyndighed på køkkenmaskiners sikkerhed, og er af Forbrugerstyrelsen blevet gjort opmærksom på forholdet.

Alle *OBHs* løsdeler kunne gå i opvaskemaskinen. Kun rivepladerne i *Mia* og *idéline* måtte komme i opvaskemaskinen, og på de hånddrevne kartoffelskrællere er der ikke angivet, om delene kan tåle maskinopvask.

Alle apparaterne fylder så meget, at de næppe kan have en fast plads på køkkenbordet.

Helt nedslidt

Efter otte forsøg med *GEPO Kartoffel- og grønsagsskræller* var slibesættet slidt. Fabrikanten har oplyst, at man kan henvende sig i butikken, hvor kartoffelskrælleren er købt og få det slidte slibesæt byttet vederlagsfrit til et nyt forbedret.

Efter blot syv ganges brug er sandet slidt så meget af på Kartoffelskræller S 306.